

Презентація з дисципліни
Теорія та методика народно-сценічного танцю
на тему: «Народні танці країн Прибалтики»

Виконала:
студентка IV курсу,
3 групи
Федоренко Юлія

Актуальність теми полягає в розкритті танцювального мистецтва країн Прибалтики, та його значення в сучасному часі. А також сутність вагомого внеску для збереження та процвітання народних традиції, звичай, обряд.

Розглядаючи народне хореографічне мистецтво Прибалтики, ми повинні знати, що це за етнос? В сучасний час Прибалтика поділяється на три різні країни: Литва, Латвія, Естонія, які мають свою окрему історію, культуру.

Витоки танцювального мистецтва литовського народу

Народні танці – невід'ємна частина художньої творчості литовців. У ліричних, побутових та гумористичних танцях і хороводах різнобічно проявилася обдарованість народу.

Литовські народні танці склалися сторіччями. З часом одні з них відмирили, наприклад військові танці «Муштініс» («Битва»), «Кірвіс» («Сокира»), похоронні ігри, багато обрядові танці, інші – продовжували розвиватися і створили основу для сучасного литовського народного хореографічного мистецтва.

Зміст литовських народних танців і хороводів різноманітний. Вони зображують трудові процеси: «Ругялай» («Жито»), «Ліняліс» («Льонок»), «Добілеліс» («Клеверочек»). У них висловлюється симпатія до працюючої людини, висміюються ледарі і дармоїди, наприклад, в хороводах «Катрі», «Тінгінеліс» («Ледар»). В танцях і хороводах широко відображаються сімейний побут і відносини молоді, поетизується вірна любов, старовинні танці та хороводи яскраво розкривають почуття нареченої, її зворушливе прощання з дівочтвом, її страх перед важким життям в чужому домі: «Садуте», «Вайнікеліс» («Віночок»). Танці і хороводи, зображують тварин і птахів: «Блездінгеле» («Ластівка»), «Гайдис» («Півень»), «Ожяліс» («Козлик»), «Джігунас» («Рисак»), майстерно імітують їх звички, характер.

Литовські народні танці переважно колективні. Сольне виконання зустрічається рідко, а перепляс взагалі невідомий. Чоловіки і жінки беруть участь у танці одночасно, але є особливі чоловічі та жіночі танці.

Для більшості литовських народних танців характерна симетричність малюнка і рухів. Рухи досить різноманітні і на сьогодні відомо більше 30 окремих па. Рухи танцюючих легкі, м'які, стрибки невисокі і плавні.

Народні танці та хороводи супроводжуються піснями або інструментальною музикою. Пісенний супровід найбільше характерно для хороводів (особливо типу «ратяляй»). Темп не можна назвати швидким, хоча він і швидше, ніж у латишів, естонців.

Ми можемо окремо розглянути декілька танців Литви. Це традиційний литовський танець «Садуте», «Гайдна», «Ругучай».

Для нареченої виконувався народний литовський танець – «Садуте». Цей непростий танець, який представляє з себе хоровод, який складається з декількох різних фігур. Танцюючі дівчата тримають в руках троянду, встають в два кола і водять хороводи навколо нареченої. Вона ж в цей час стоїть у центрі, теж з трояндою в руках. В кінці танцю дівчата беруть один одного за руки і всі разом піднімають троянди. Свою троянду повинна підняти і наречена. Коли танець закінчиться, подружки віддадуть нареченій свої квіти, і в її руках опиняється величезний букет.

Танець «Ругучай» (в дослівному перекладі – колосся) – танець женців, що відображає процес косовиці і жнив. Юнаки косять, дівчата збирають скошені колоски і складають їх в копицю. У рухах передана і вміла робота молоді та безпосередніше веселощі, що супроводжує працю. «Ругучай» дуже популярний в художній самодіяльності Литви і любимо литовської молоді.

Танець парно-масовий, виконується будь-якою кількістю пар. Побудований на рухах: крок з підскоком, «хитний крок», полька. Танець має певний малюнок, виконавці повинні зберігати коло, дотримуватися інтервалів і т. д. Виконується танець дружно, весело. Пропонована схема танцю розрахована на чотири пари. В основу її взята постановка «Ругучай» у виконанні ансамблю пісні і танцю Литовської Республіки. Музичний розмір 2/4. Темп середній, але поступово може прискорюватися. Виконавці, розділившись на дві четвірки, приготувалися до виходу з останніх лаштунків справа і зліва. У кожній четвірці виконавці стоять в потилицю один за одним, причому справа першим йде юнак, зліва знаходиться дівчина. Руки у юнаків лежать долонями збоку на талії, дівчата руками притримують збоку.

У танці «Гайдна» (півень) один з виконавців високого зросту зображує старого півня, який рухається важливою, гордовитою ходою, оглядає зверхньо оточуючих, кричить «кукуріку», витягаючи шию і ляскаючи крилами. Інші виконавці, менший на зріст, зображують молодих півників, яких старий півень вчить розривати лапою землю, клювати зерна, співати. Але маленькі півники, хитрі і сміливі, не дуже-то бояться свого наставника і вважають за краще грати і битися між собою. Цей жартівливий танець пронизаний тонким гумором. До цього циклу належить жіночий танець, що відрізняється витонченістю рухів «Блез-Дінгело» (ластівка), він виконується з невеликими хусточками, зображують, тріпочуть крила.

Латвія пишається своєю багатою фольклорною спадщиною і традиціями. Важливою частиною життя сучасних латишів є такі яскраві традиції, як Янів день, Свято пісні і танцю, дайни, стародавня міфологія, народні костюми та народні танці.

У танці «Гатвес-дея» (алея) юнаки та дівчата шикуються в дві лінії, перпендикулярні глядачеві, а між ними проходять, як би прогулюючись по алеї, по черзі окремі виконавці тієї та іншої лінії. Деякі фігури танців відповідають часто вживаним латвійським народним орнаментом, як то: сонечко, зірочка, ялинка, хрестик. Відповідно до цього танцюючі утворюють «зірочку», шикуються хрестом, квадратом, у чотири або вісім пар і т. д. Такі фігури, зокрема, зустрічаються в танці «Ачкупс», дуже популярному в народі. Наївністю і чистотою віє від танців, які малюють взаємини юнаків та дівчат. Ось дівчина, змотує нитки в клубок і своєю працьовитістю привертає до себе серце юнака. Такий сюжет танцю «Клубочок».

У танці «Анджіньш» (Андрюшенька) юнак, стежачи за дівчиною, наспівує: «Танцюй, танцюй, дівчина, якщо красиво і легко станцюєш, будеш моєю нареченою». У танці «Цімду паріс» (пара рукавиць) дівчина кокетливо піддражнює свого коханого рукавичками, які вона для нього зв'язала. Витонченістю рухів відрізняється танець «Білка», в якому дівчина повинна танцювати з легкістю білочки. Деякі танці отримали найменування по тій місцевості, в якій вони зародилися. Такі «Алсунгіетіс» Алсунгського району, «Літеніетіс», що виник в районі Літене, «Руцавіетіо», що виник в області Руцава і дуже поширений по всій Латвії.

Поширені в даний час народні танці Естонії мають давнє походження: велика частина їх виникла, очевидно, в ХІХ столітті. Але і до цього в народі існували танці, деякі риси яких позначилися на танцях давнішого часу. До числа найбільш популярних естонських народних танців відносяться: «Йоксу-полька» – живий, веселий, легкий парний танець, заснований на підскоках поворотах з підскоками і легкому бігу, що показує сама назва танцю, яка походить від слова «йокс» – біг.

«Ямая лабаялг» («Ямая» – назва місцевості, «лабаялг» – ступня) – парний танець, виконуваний спокійно і повільно. У першій фігурі танцюючі рухаються плавно, як би прогулюючись пара за парою, піднімаючи при цьому вільну ногу невисоко вперед. Потім ідуть інші фігури: вальс на всій ступні, вальс з пристукуванням ногою (пристукують по черзі то юнак, то дівчина), нарешті, вальс у швидкому темпі. Але перший рух прогулянки повторюється перед кожною з цих фігур. «Інглізка» – танець парно-масовий, кадрийного типу, з музичним розміром 2/4. Пари шикуються двома рядами, по обидва боки сцени, обличчям один до одного. Деякі фігури кожен ряд виконує окремо, в інших фігурах виконавці двох рядів міняються місцями. Рух польки – один з основних у цьому танці.

Вельми своєрідний в естонській хореографії «Пульгатанц» (від слова «пульга» – палиця) – чоловічий масовий танець з палицями. Учасники танцю в кожній руці тримають палицю довжиною приблизно $3/4$ метра. Починають вони танець, рухаючись один за іншим по колу важкими широкими кроками спираючись поперемінно то на одну, то на іншу палицю. Ця фігура, як відіграш в пісні, повторюється. Найбільш характерний рух інших фігур – підскоки, під час яких палиці схрещуються то перед собою, то за спиною, то над головою, то під піднятою ногою. В одній з фігур виконавці кладуть палиці на підлогу хрест-навхрест і перестрибують через них з клітки в клітку.

Дякую за увагу!